

การเขียนแบบเครื่องจักร กลด้วยคอมพิวเตอร์ (CAD 2D & 3D)

เจาะลึกหลักการและเวิร์กชอป:
ข้อต่อเพลาพร้อมแบบรีงปลอกหน้าแปลน

สวัสดีครับ! วันนี้ผมจะพาทุกท่านเรียนรู้
ตั้งแต่ทฤษฎีพื้นฐาน ไปจนถึงการขึ้นรูป
3D ชิ้นงานจริงทีละขั้นตอน

Mission

- สร้างชิ้นส่วนภาพ 2 มิติ และ 3 มิติ "ข้อต่อเพลาร่วมแบบริงปลอกหน้าแปลน" (ชิ้นส่วน 4, 5, 6 และมาตรฐาน 7-12)

- เวลาปฏิบัติการ: 2 ชั่วโมง

- เกณฑ์ผ่าน: ได้คะแนนประเมิน $\geq 70\%$

Professional Standards

อ้างอิงมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ:
ช่างเขียนแบบงานเครื่องกล ระดับ 4
(สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ) และ
ระดับ 2 (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

ประณีต

รอบคอบ

ตระหนักถึงคุณภาพ

เน้นความปลอดภัย

2D: ภาษาแห่งความแม่นยำ

Standard: ระบบฉายภาพ Third Angle (นิยมในไทย/ญี่ปุ่น/อเมริกา)

Clarity: แยกเส้นขอบจริง (Object Line) ออกจากเส้นบอกขนาด (Dimension Line) ชัดเจน

Reference: กำหนดจุดอ้างอิง (Datum) เพื่อลดความคลาดเคลื่อนสะสมในการผลิต

3D: มิติสัมพันธ์และรูปทรงเสมือนจริง

Foundation: สร้างมิติ (Extrude/Revolve) จากหน้าตัด 2D Sketch พื้นฐาน

Constraints: ล็อกความสัมพันธ์เรขาคณิต (ตั้งฉาก, ขนาน, สัมผัส)

Feature-Based: ขึ้นรูปทีละส่วนประกอบย่อย (เช่น สร้างแท่งทรงตันก่อน ค่อยสั่งเจาะรู)

2D คือภาษาคำสั่งที่ใช้ส่งให้โรงงานผลิต ส่วน 3D คือการจำลองเพื่อหาข้อผิดพลาดก่อนลงมือจริง!

The 2D CAD Toolbox (เครื่องมือร่างภาพ 2 มิติ)

1. สเก็ตซ์ภาพ (Draw)

Line / Polyline
(เส้นตรง/ต่อเนื่อง)

Circle / Arc
(วงกลม/เส้นโค้ง)

Rectangle / Polygon
(สี่เหลี่ยม/หลายเหลี่ยม)

2. แก้ไขเส้น (Modify)

Trim / Extend
(ตัด/ยืดขอบ)

Offset
(คัดลอกเส้นขนาน)

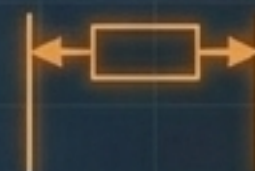

Mirror
(สะท้อนกระจก)

Fillet / Chamfer
(ลบมุมโค้ง/มุมตัด)

3. ควบคุมขนาด (Constraint & Dimension)

Smart Dimension
(กำหนดขนาดตัวเลข)

Geometric Constraints
(ล็อคความสัมพันธ์:
ขนาน, ตั้งฉาก, สัมผัส)

The 3D CAD Toolbox (เครื่องมือขึ้นรูป 3 มิติ)

1. ขึ้นรูปทรงหลัก (3D Modeling)

Extrude
(ยืดความหนาเป็นแท่ง)

Revolve
(หมุนรอบแกนสร้างทรงระบอก)

Sweep
(กวาดหน้าตัดตามเส้นนำทาง)

Loft
(เชื่อมระนาบหน้าตัดที่ต่างรูปทรง)

2. ปรับแต่ง (Detailing)

Hole Wizard
(เจาะรูสำเร็จรูป / รูตัดปเกลียว)

Shell
(คว้านเนื้อในให้กลวง)

Pattern
(คัดลอกชิ้นงานซ้ำ
แนวตรง/วงกลม)

3. รวมรูปทรง (Boolean Operations)

+ Union
(รวมชิ้นงาน)

- Subtract
(ตัดชิ้นงานออก)

× Intersect
(เก็บเฉพาะพื้นที่ซ้อนทับ)

The Universal CAD Workflow

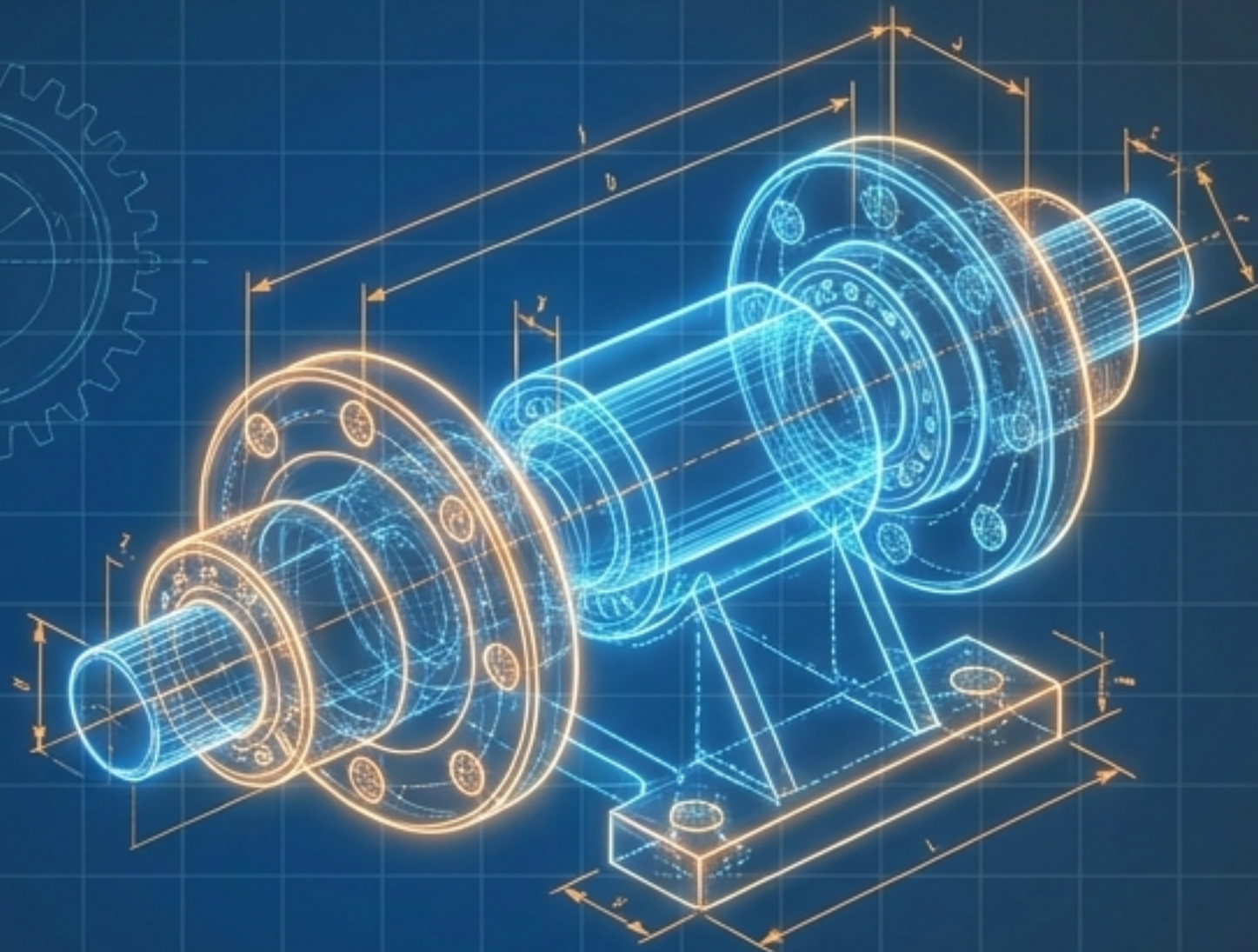
(กระบวนการทำงานสากล 5 ขั้นตอน)

Hands-on Workshop: ข้อต่อเพลาพร้อมแม่ริงปลูกหน้าแปลน

List of Parts:

1. ฐานรองรับ
(Base Support)
2. เพลาส่งกำลัง
(Power Transmission Shaft)
3. หน้าแปลน
(Flange)

กฎเหล็ก: เริ่มต้นร่างสเก็ตช์จากจุด Origin (0,0,0) เสมอ
เพื่อความแม่นยำในการประกอบชิ้นงาน

Blueprint Analysis - ชั้นส่วนที่ 1: ฐานรองรับ (Base Support)

Core Feature:
สร้างจากคำสั่งหมุน
(Revolve) เป็นหลัก

Symmetry:
ลดเวลาการทำงานด้วย
คำสั่งสะท้อน (Mirror)

Origin (0,0,0)

Starting Point:
จุด Origin
อ้างอิงตรงกลางชิ้นงาน

Action Steps - ฐานรองรับ (Base Support)

Phase 1: Main Body

[Sketch (Front)]

+

[Revolve1]

Phase 2: Shaping

[Sketch (Right)]

+

[Cut-Extrude1]

→

[Sketch (Right)]

+

[Revolve2]

Phase 3: Symmetry

[Mirror1
(เทียบ Top Plane)
โดยเลือก [Revolve2]

→

[Sketch (Right)]

+

[Revolve3]

Phase 4: Detailing

[Fillet] (R 2mm) สองจุด

[Chamfer] (1mm, 45°)

[M5 Tapped Hole]
(ที่จุด Origin Revolve3)

[Sketch (Right)] +
[Cut-Revolve1]

Action Steps - เพลาส่งกำลัง (Power Transmission Shaft)

เทคนิคสำคัญ! ต้องสร้าง Plane1
ให้ลอยเสมอผิวโค้งของเพลา ก่อน
ถึงจะเจาะ Dowel Hole ได้ตรงจุด

Phase 1: แกนเพลา

เริ่มจาก Origin
-> [Sketch (Front)]
+
[Revolve1]

Phase 2: เซาะร่อง/ปาด

[Sketch (Right)]
+
[Cut-Extrude1]
->
[Cut-Revolve1]
->
[Chamfer]
(1mm, 45°)

Phase 3: ร่องลิ้ม (Keyway)

[Sketch (Front)]
+
[Cut-Extrude2]
(ตัดออกจากกึ่งกลาง
ตามแบบร่องลิ้ม)

Phase 4: รุยิด (Dowel Hole)

สร้าง [Plane1]
(Top, ระยะ D1 = 17.5mm
ให้เสมอผิวงาน)
->
[3D Sketch]
จำนวน 2 ตำแหน่ง
->
[Ø3.0mm Dowel Hole]

Action Steps - หน้าแปลน (Flange)

Step 1: โครงสร้างหลัก
เริ่มจาก Origin -> [Sketch
(Front)] + [Revolve1]

Step 5: ลบมุม
[Fillet] (R 5mm และ R 1mm)

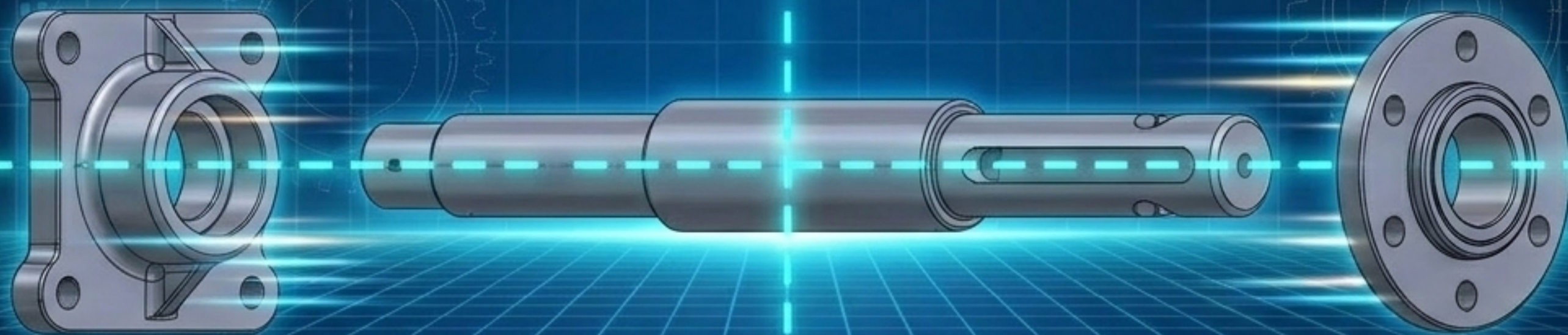
Step 4: ร่องลึ้ม
[Sketch (Front ที่กลาง)]
ขนาดระยะ 3mm
+ [Cut-Extrude2]

Step 2: เจาะรูนำร่อง
[Sketch (Right บนพิวงาน)]
+ [Cut-Extrude1]

Step 3 [Key Feature]: ทำซ้ำรูเจาะ
คำสั่ง [Circular Pattern]
เลือก Cut-Extrude1 อ้างอิง Axis 1
(กำหนด 60 องศา, จำนวน 6 รู)

The Assembly Mindset: การประกอบสู่ระบบที่สมบูรณ์

Alignment (การจัดตำแหน่ง)

ทุกชิ้นส่วนถูกออกแบบให้แชร์ Origin และ Centerline เดียวกันตั้งแต่จุดเริ่มต้น เพื่อลดความซับซ้อนในการประกอบ (Mating)

Interference Check (ตรวจสอบการซ้อนทับ)

จำลองการทำงานร่วมกันระหว่าง ข้อต่อ ↔ เพลา ↔ แบริ่ง ว่าไม่มีชิ้นส่วนใดกินเนื้อกัน

The Result (ผลลัพธ์ที่ได้)

แบบงาน 3D ที่สมบูรณ์แบบ จะนำไปสู่การถอดแบบ 2D ที่แม่นยำ และการผลิตจริงที่ไร้ข้อผิดพลาด

Final Checklist & Evaluation (ประเมินผลการปฏิบัติงาน)

- [✓] พิกัดความเผื่อ (GD&T) และเส้นบอกขนาด 2D ถูกต้องตามมาตรฐาน
- [✓] ชั้นรูป 3D ครบถ้วน (รูเจาะตีปเกลียว, ร่องลิ้ม, ลมมุมโค้ง Fillet/Chamfer)
- [✓] บันทึกไฟล์ถูกต้องตามชื่อที่กำหนด (“สร้างชิ้นส่วนภาพ 2 มิติ 3 มิติ ชิ้นส่วนที่...”)
- [✓] ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบและคำนึงถึงความปลอดภัย

“

ความประณีตคือหัวใจ
ของช่างเขียนแบบระดับ
มาตรฐานอาชีพ ตรวจสอบ
สอรายละเอียดให้ดี
แล้วส่งผลงานด้วย
ความภูมิใจครับ!

”

เกณฑ์ผ่านประเมินระดับมาตรฐาน: $\geq 70\%$
(หากไม่ถึง ต้องฝึกปฏิบัติใหม่ทั้งหมด)